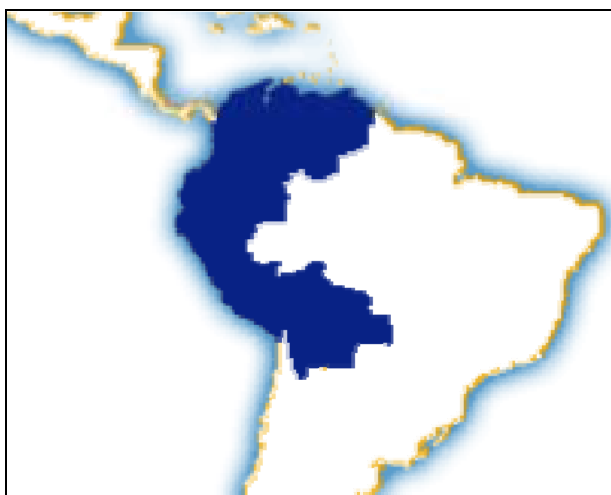

Andes Economische Nieuwsbrief

Nederlandse Ambassades

Bolivia – Colombia – Ecuador – Peru – Venezuela

Nummer: 2

7 oktober 2009

De Economische Nieuwsbrief voor de Andesregio is een publicatie van de Nederlandse Ambassades in Bolivia, Colombia, Ecuador, Peru en Venezuela.

CONTACTPERSONEN

Ambassade La Paz, Bolivia

Desirée Ooft

www.mfa.nl/lap

LAP-EZ@minbuza.nl

Ambassade Bogota, Colombia

Joel Brounen

www.mfa.nl/bog

BOG-EZ@minbuza.nl

Ambassade Quito, Ecuador

Arno Ambrosius, George van Bergen

www.embajadadeholanda.com

QUI-EA@minbuza.nl

Ambassade Lima, Peru

Giovanni van der Lugt, Carla Brokking

www.nlgovlim.com

LIM-EA@minbuza.nl

Ambassade Caracas, Venezuela

Luc Schillings

www.mfa.nl/car

CAR-EA@minbuza.nl

INHOUDSOPGAVE

(CTRL + klik om hyperlinks te volgen)

BOLIVIA

- ✦ [Macro-economisch](#)
- ✦ [Investeringsen](#)
- ✦ [Handel](#)
- ✦ [Activiteitenagenda](#)

COLOMBIA

- ✦ [Macro-economisch](#)
 - [Colombiaanse economie toont eerste tekenen van voorzichtig herstel](#)
 - [Colombiaans bedrijfsleven in het nauw door politiek conflict met Venezuela en Ecuador](#)
- ✦ [Investeringsen](#)
 - [USD 4 miljard aan buitenlandse investeringen in Colombia in eerste helft 2009](#)
 - [Sigarettenproducent Philip Morris neemt Protabaco over voor USD 452 mln.](#)
 - [Wereldbank leent Colombia USD 320 mln.](#)
- ✦ [Handel](#)
 - [Eerste Curaçaose handelsmissie bezoekt Colombia \(13-18 september\)](#)
 - [Colombiaanse delegatie bezoekt Nederlandse digitale televisiesector \(11-13 september\)](#)
 - [Agromissie naar Peru – Colombia: 27 september – 3 oktober 2009](#)
 - [Activiteitenagenda](#)

ECUADOR

- ✦ [Macro-economisch](#)
- ✦ [Investeringsen](#)
- ✦ [Handel](#)
- ✦ [Activiteitenagenda](#)

PERU

- ✦ [Macro-economisch](#)
 - [Macro-economische indicatoren](#)
- ✦ [Investeringsen](#)
 - [Microfinancieringsen](#)

- ✦ [Handel](#)
 - [Handelsklimaat](#)
 - [Invoer gebruikte motorvoertuigen](#)
 - [Import rundersperma in Peru, eendagskuikens](#)
 - [Het Noorden van Peru start met druivenexport](#)
 - [Agrarische Missie in Peru](#)
- ✦ [Divers](#)
 - [Makro](#)
 - [Samenwerking Wageningen en CIP, Peru](#)
 - [Expoalimentaria](#)
 - [Receptie vrouwelijke ondernemsters Yente-missie](#)
- ✦ [Activiteitenagenda](#)

VENEZUELA

- ✦ [Macro-economisch](#)
 - [Crisis heeft ook haar weerslag op de Venezolaanse economie](#)
 - [Inflatie neemt af volgens de minister van Economische Zaken](#)
 - [Afnemende vraag naar olie in de Verenigde Staten](#)
 - [Overige sectoren tonen ook dalende trend](#)
 - [Toenemende werkloosheid lijkt door te zetten](#)
 - [Schaarste aan US Dollars](#)
- ✦ [Investerings](#)
 - [Veiling exploitatie Carabobo olievelden opgeschort](#)
- ✦ [Handel](#)
 - [Handelswijzer Venezuela 2009: kansen voor Nederlandse ondernemers](#)
 - [Zaken doen in Venezuela niet gemakkelijk](#)
- ✦ [Activiteitenagenda](#)

BOLIVIA

MACROECONOMISCH

De Centrale Bank van Bolivia verwacht dit jaar een economische groei van 3,9%. Dit is minder dan de aanvankelijk in juni geschatte 5% groei; tegenvallende exporten hebben tot deze bijstelling geleid.

INVESTERINGEN

De Centrale Bank van Bolivia leent staatsenergiemaatschappij Yacimientos Petroliferos Fiscales Bolivianos (YPFB) 1 miljard dollar voor investeringen in de gasector tussen 2009 en 2015. Het bedrag is bestemd voor productiestijging, de bouw van een aardgasfabriek, vergroting van de opslag- en transportcapaciteit van de maatschappij en renovatie van twee olieraffinaderijen. De middelen komen uit de buitenlandse reserves (momenteel ca. 8,4 miljard dollar) en worden geleend aan YPFB ondanks de nog sterk achterblijvende eigen investeringen van de energimaatschappij. YPFB investeerde in de eerste helft van 2009 slechts

1,7% van het beschikbare budget van \$ 569 miljoen. President Morales, die in 2006 de Boliviaanse gasindustrie nationaliseerde, verzocht YPFB investeringen te bespoedigen en de middelen transparant te besteden.

Bolivia heeft, na Venezuela, de op één na grootste aardgasvoorraden in Zuid Amerika en is de grootste exporteur daarvan in de regio, met leveranties aan Argentinië en Brazilië.

Tijdens zijn bezoek aan Spanje benadrukte de Boliviaanse President opnieuw dat zijn land buitenlandse investeringen in energie en natuurlijke hulpbronnen verwelkomt. Buitenlandse bedrijven die de Boliviaanse normen respecteren zijn welkom, aldus Morales, het land wil partners, maar wil geen buitenlandse eigenaren van Boliviaanse natuurlijke hulpbronnen.

Iran heeft Bolivia een lening toegezegd van USDollar 280 mln. voor ontwikkeling van de industrie en energiesector. De voorwaarden voor de lage rentelening worden op korte termijn vastgesteld. De Iraans-Boliviaanse betrekkingen verbeterden sterk na wederzijdse staatsbezoeken, sinds Ahmadinejad's aantreden. In augustus 2007 zegde Iran al een investering toe van EUR 1,1 miljard voor Bolivia's landbouw, industrie, energie en voor humanitaire aangelegenheden.

De National Iranian Oil Company zou vergevorderde plannen hebben voor het vestigen van een regionaal kantoor in Santa Cruz, Bolivia. Van hieruit zal de Iranese technische dienstverlening aan Latijns Amerika worden gecoördineerd.

Franse, Japanse en Koreaanse bedrijven tonen grote interesse in de enorme nog onontgonnen lithiumvoorraden in Bolivia. Exploratie en ontginning van de voorraad in Salar de Uyuni zal naar schatting USD 800 mln. kosten. De velden in Uyuni omvatten naar schatting de helft van de lithiumvoorraad in de wereld. Lithium wordt verwerkt in de zgn. 'high energy density lithium batteries', die vooral in elektrische of hybride auto's worden gebruikt.

De staat voorziet ontwikkeling in twee fases: uitvoering van de eerste fase door Bolivia zelf gevolgd door een tweede fase waarin contracten kunnen worden gegund aan buitenlandse bedrijven.

HANDEL

De Boliviaanse aardgasproductie daalde de afgelopen maand sterk als gevolg van afgenomen vraag van Argentinië en Brazilië. Volgens YPFB daalde de productie naar 1,25 miljoen kubieke meter in augustus, 155 miljoen minder dan in juli 2009. YPFB overweegt contractaanpassingen met beide landen en zoekt naar nieuwe afnemers op het continent.

De export van biologische producten uit Bolivia is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Vooral quinoa, diverse palmnoten en andere (inheemse) producten uit de zgn. bio-handel (leer, diverse bosproducten) wonnen aan populariteit in het buitenland. De uitvoer in deze sector groeide sinds 2003 met gemiddeld 20% per jaar. In 2008 werd voor USD 110 mln. geëxporteerd. De VS en Europa zijn de grootste afnemers.

ACTIVITEITENAGENDA

FEXPOCRUZ	18/9 – 27/9	Santa Cruz		http://www.fexpocruz.com.bo/
ALBA-Bijeenkomst*	16/10 – 17/10	Cochabamba	De 7 ^e top over samenwerking op het terrein van Gezondheid en Onderwijs, Handel en de mogelijkheid tot een gezamenlijke munteenheid	

*(ALBA- leden: Ecuador, Venezuela, Cuba, Bolivia, Nicaragua, Dominicaanse Republiek, Honduras, Saint Vincent, Grenadines, Antigua en Barbuda)

[terug](#)

COLOMBIA

MACROECONOMISCH

Colombiaanse economie toont eerste tekenen van voorzichtig herstel

Het Colombiaanse consumentenvertrouwen is voor de derde opeenvolgende maand gestegen, aldus het Colombiaans onderzoeksinstituut Fedesarollo. In juli kwam de consumentenvertrouwenindex uit op 2,9 punt. Het lijkt erop dat met de -11,7 punt in april, het dieptepunt is bereikt. Volgens de ANDI, de Colombiaanse werkgeversvereniging, steeg ook het producentenvertrouwen. Desalniettemin zal volgens de Colombiaanse Centrale Bank, de economie naar alle waarschijnlijkheid ook in het derde kwartaal van 2009 krimpen. Het zou de langste contractie van de Colombiaanse economie zijn sinds 1999. Eerder was er al sprake van krimp in de eerste twee kwartalen van het jaar.

De consumentenverkoopcijfers en industriële productie liepen in mei terug met respectievelijk 3.5 en 6.5 procent, vergeleken met een jaar eerder. Consumentenprijzen daalden in juni voor het eerst sinds september. De Colombiaanse regering blijft bij haar officiële groeivoorzicht van 0,5% tot 1,5% in 2009, ook al bevindt het land zich in een recessie.

Voor 2010 voorspellen zowel Zuluaga als Uribe een groei die meer dan twee procent hoger is dan in 2009.

Portafolio, juli/augustus 2009 (www.portafolio.com.co)

Colombiaans bedrijfsleven in het nauw door politiek conflict met Venezuela en Ecuador

Plannen voor Amerikaans gebruik van Colombiaanse legerbases hebben het immer sluimerende politieke conflict tussen Colombia en haar buurlanden en belangrijke handelspartners Venezuela en Ecuador doen oplaaien. Het Colombiaanse bedrijfsleven blijft daarin allerminst buiten schot. Zowel Venezuela als Ecuador hebben aan de handel met Colombia beperkingen opgelegd. Ten opzichte van dezelfde maand in het voorgaande jaar daalde de totale Colombiaanse export in juni 2009 met 25,3%.

Venezuela, na de Verenigde Staten Colombia's belangrijkste handelspartner, kondigde begin augustus een reeks maatregelen aan met als voornaamste doel de handel met Colombia te bevriezen. Zo annuleerde het land een order van 10.000 auto's, schortte het de import van Colombiaans gas op en beëindigde het de export van gesubsidieerde brandstof aan Colombia. Ook maakte de Venezolaanse president Chaves bekend dat het Colombiaanse staatsbedrijf Ecopetrol geen kans meer maakt op concessies in Venezuela's olierijke Orinoco-regio.

Venezuela heeft Argentinië op het oog als vervanger van Colombia voor de leverantie van een groot aantal producten. Reeds enkele dagen na het tot uitbarsten komen van het conflict sloot het met dat land ruim twintig akkoorden af 'ter bevordering van de economische integratie.' Zo kondigde Venezuela onder meer aan nu 10.000 auto's uit Argentinië te zullen importeren.

Ecuador stelde in juli een zogeheten *safeguard* importheffing in op 1.400 Colombiaanse producten. Volgens Ecuador profiteerden Colombiaanse exporteurs van de zwakke Colombiaanse peso en is de maatregel gerechtvaardigd omdat de Ecuadoraanse markt overspoeld werd met Colombiaanse producten. Colombia tekende protest aan bij de Comunidad Andina (CAN). Deze keurde de Ecuadoraanse maatregel goed, op voorwaarde dat deze tijdelijk zou zijn, en gebod Ecuador binnen 15 dagen de beperkingen af te bouwen. De Colombiaanse minister van Economische Zaken, Luis Guillermo Plata, noemde de maatregel vooral 'verwarrend.' Ecuador heeft inmiddels een aantal producten van de lijst geschrapt.

Portafolio, juli/augustus, 2009 (www.portafolio.com.co)

INVESTERINGEN

USD 4 miljard aan buitenlandse investeringen in Colombia in eerste helft 2009

In de eerste helft van 2009 passeerde de waarde van Foreign Direct Investment in Colombia de grens van USD 4 mld. "Een benijdenswaardige positie te midden van een economische crisis", aldus President Álvaro Uribe. Daarnaast herhaalde Uribe het voornemen van zijn regering om stabiele condities te creëren op het gebied van belastingen en het aantrekken van personeel, om zo buitenlandse investeerders aan te trekken.

Portafolio, juli 2009 (www.portafolio.com.co)

Sigarettenproducent Philip Morris neemt Protabaco over voor USD 452 mln.

Sigarettenproducent Philip Morris International (PMI) heeft aangekondigd voor USD 452 mln. de niet beursgenoteerde Colombiaanse sigarettenmaker Protabaco te zullen overnemen.

Protabaco is de op één na grootste tabaksproducent in Colombia. Het bedrijf verkocht 6.1 miljard sigaretten in 2008 en heeft een geschat marktaandeel van 31.8% in Colombia. De aankoop van Protabaco is PMI's tweede acquisitie in Colombia. In 2005 nam het bedrijf al Coltabaco over, de grootste sigarettenproducent van het land. De overname moet nog worden goedgekeurd door de Colombiaanse mededingingsautoriteit.

Portafolio, augustus, 2009 (www.portafolio.com.co)

Wereldbank leent Colombia USD 320 mln.

De Wereldbank heeft aangekondigd Colombia twee leningen, met een gezamenlijke waarde van USD 320 mln., te zullen verstrekken om het openbaar vervoer en de afvalverwerking te verbeteren. De leningen zijn onderdeel van een ontwikkelingsplan dat tot doel heeft de levenskwaliteit van het meest kwetsbare deel van de bevolking te verbeteren door toegang tot efficiënte dienstverlening. USD 300 mln. gaat naar het 'Project of Integrated Mass Transit Systems', de resterende USD 20 mln. is bestemd voor het 'Management Program of Solid Waste.'

Portafolio, augustus, 2009 (www.portafolio.com.co)

HANDEL

Eerste Curaçaose handelsmissie bezoekt Colombia (13-18 september)

Van 14 tot en met 18 september heeft een Curaçaose handelsmissie, onder leiding van gedeputeerde van Economische Zaken, David Dick, een bezoek gebracht aan Bogotá. De missie was georganiseerd door de ambassade, in samenwerking met de Kamer van Koophandel op Curaçao en de Colombiaanse Kamer van Koophandel voor Centraal Amerika en de Cariben. Het deelnemersveld bestond uit bedrijven uit de financiële sector.

Dit is de eerste missie van de Nederlandse Antillen naar Colombia en is een duidelijk teken dat Curaçao haar handelsbetrekkingen met regionale partners als Colombia en Brazilië aan het intensiveren is. De verwachting is dat de presentie van de Antilliaanse financiële sector zal groeien in Colombia, afgaande op de goede resultaten van de recente missie.

HMA Bogotá – Colombia, september 2009

Colombiaanse delegatie bezoekt Nederlandse digitale televisiesector (11-13 september)

Sinds dit jaar is het Europese systeem als norm voor de Colombiaanse digitale televisie goedgekeurd. Deze sector is druk bezig om zich voor te bereiden op de officiële introductie van digitale televisie in het land volgend jaar. Ter voorbereiding hierop organiseerde de Duits-Colombiaanse Kamer van Koophandel in samenwerking met de Nederlandse Ambassade een handelsmissie naar Europa. Een delegatie vanuit Colombia bestaande uit private high-techbedrijven, publieke & commerciële tv-kanalen, tv-producenten en universiteiten hebben tussen 5 en 14 September 2009 drie Europese landen aangedaan: Duitsland, Nederland en Spanje. In Nederland was een presentatie georganiseerd door de Nederlandse koepelorganisatie voor digitale televisie, Immovator. Ook werd een bezoek gebracht aan de International Broadcasting Conference in Amsterdam (www.ibc.org).

HMA Bogotá – Colombia, september 2009

Agromissie naar Peru – Colombia: 27 september – 3 oktober 2009

In opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit organiseerde het Nederlands-Colombiaans Centrum voor Handelsbevordering van het NCH van 27 september tot 3 oktober een handelsmissie voor de agrarische en aanverwante sectoren naar Colombia en Peru. Het doel van de missie was om Nederlandse MKB-bedrijven uit de agrarische sector bij hun oriëntatie te ondersteunen, hun positionering te versterken en hen in contact te brengen met geïnteresseerde handelspartners op de Peruaanse en Colombiaanse markten.

Tussen 30 september en 3 oktober participeerde in totaal 13 Nederlandse bedrijven in het bezoek aan Bogotá, Medellín en Cali. In de hoofdstad werd succesvol deelgenomen aan de internationale bloemenbeurs Proflora (www.proflora.org.co). Als grootste specialistische bloemenbeurs van het Latijns-Amerikaanse continent werd een ideaal platform geboden aan de leden van de handelsdelegatie om in contact te komen met de belangrijkste spelers in deze markt.

Ook was er een seminar georganiseerd op de ambassade waarbij enkele gerespecteerde Nederlandse ondernemers met een lange historie in Colombia een korte introductie gaven over zakendoen in Colombia. De Colombiaanse markt is de laatste jaren sterk gegroeid en biedt als gevolg van de sterk verbeterde veiligheidssituatie en een consumptiemarkt van bijna 50 miljoen personen een interessant potentieel aan Nederlandse ondernemers.

Tijdens een drukke receptie op de residentie van ambassadeur Marion Kappeyne van de Coppelio heeft de delegatie contacten kunnen leggen met de meest vooraanstaande ondernemers en organisaties in de Colombiaanse agrosector. In totaal werden er dit jaar vijf handelsmissies georganiseerd tussen Colombia, Nederland en de verschillende delen van het Koninkrijk der Nederlanden.

HMA Bogotá – Colombia, september 2009

ACTIVITEITENAGENDA

Expo-Mares	14/10 - 16/10	Bogotá	Internationale expositie en congres op het gebied van maritieme en fluviale ontwikkelingen	http://www.expomares.org
Andina Pack	3/11 - 6/11	Bogotá	Belangrijk evenement voor de verpakkingsindustrie in Latijns-Amerika	http://www.andinapack.com
Latin American Trade Award	19/11	Amsterdam	Uitreiking van prijs voor Nederlandse ondernemer, die zich in het bijzonder heeft onderscheiden in het zaken doen met Latijns Amerika.	http://www.handelsbeevordering.nl
Colombia Petroleum	1/12 - 4/12	Bogotá	Nieuwe thematische beurs voor de oliebranche en toeleverende bedrijven.	http://www.colombiapetroleum.com
Meditech	20/4 - 24/4	Bogotá	Belangrijkste nationale beurs op gebied van healthcare en medical systems	http://www.feriameditech.com

[terug](#)

ECUADOR

MACROECONOMISCH

Economische groei: centrale bank verwacht 1% over 2009

Inflatie: 4% op jaarbasis

Werkeloosheid: formeel 16%, informeel 45%.

Saldo handelsbalans: tekort van USD 2,18 mrd. over de 12 maanden tot en met juni 2009.

Begrotingssaldo: onduidelijk, bij benadering bedragen de uitgaven dit jaar USD 7 mrd. en de inkomsten USD 6 mrd.

Na de periode van grote politieke activiteit 2007-08, heeft de regering zich geconsolideerd. Hoewel geen sprake is van rust aan het politieke front, is er sinds kort wel een zekere interne stabilisatie opgetreden wat meer duidelijkheid schept voor het sociaal-economisch beleid. Economisch worstelt de regering met een gebrek aan liquiditeit als gevolg van het begrotingstekort en het tekort op de betalingsbalans. Door diverse ingrepen en kunstgrepen liggen de overheidsinvesteringen toch op schema en hoopt men in 2009, net als in 2008, de doelstelling van USD 5 mrd. in 2009 te halen. Dit wordt mogelijk gemaakt door vooruitbetaling door China van toekomstige olieleveranties (USD 1 miljard), een lening van Petrochina (USD 1 miljard), een zachte lening van het Andes-ontwikkelingsfonds CAF (USD 480 mln.), toewijzing van USD 348 mln. SDR's van het IMF en intensivering van belastingcontrole. De belastingdruk wordt verhoogd van de – zelfs in deze regio – lage 12,4% tot 14% (o.a. door verdubbeling van belasting op kapitaalexport van 1% naar 2%, invoering van belasting op dividend en verhoging van de bijzondere belasting op luxe goederen).

Ecuador's centrale bank verwacht zelfs in deze economisch magere tijden nog steeds 1% groei voor 2009. Die groei zou dan voornamelijk moeten komen van de landbouwsector, die een onverwachte ontwikkeling van 4,5% meemaakt. De andere sectoren schommelen rond het nulcijfer, terwijl de olieproductie krimpt met NB 14% (!) Veel hangt vanzelfsprekend van de internationale olieprijs af.

INVESTERINGEN

De Ecuadoraanse overheid blijft in de economie actief sturend optreden, in lijn met het sociaal-economisch beleid zoals dat door President Correa toen hij aan de macht kwam werd ingezet. Belastingverhoging op kapitaalexport, beperking van de handelingsvrijheid van particuliere banken in hun beleggings- en kredietbeslissingen en rentevaststelling hebben tot gevolg afnemende investeringsbereidheid bij en beschikbaarheid van fondsen voor particuliere ondernemingen. Hoewel dit beleid dus duidelijk nadelig is voor particuliere investeringen, biedt dat kansen in sectoren die de overheid als strategisch beschouwt, zoals infrastructuur (wegen, bruggen, havens en luchthavens), energie (oliewinning en raffinage, waterkrachtcentrales), sociale woningbouw en uitrusting van de gezondheidszorgsector. De regering is van plan om dit jaar, net als in 2008 USD 5 miljard in de economie te pompen.

Diverse projecten inzake waterwerken ter waarde van honderden miljoenen dollars, zitten in de pijpleiding. Daarnaast worden ambitieuze havenconstructieprogramma's ontwikkeld en uitgevoerd voor onder andere de vier grotere havengebieden van het land, Esmeraldas, Manta, Guayaquil met het schiereiland Santa Elena en Puerto Bolívar. In dat kader werd onlangs een aanbesteding geopend voor de bouw van een pier in Santa Elena waar LPG-opslagschepen kunnen aanmeren, t.w.v. USD 28,8 mln.

De olie-export van Ecuador is afgenomen met 14 %. Dit komt, behalve door de vorig jaar gedaalde olieprijs, door het uitblijven van investeringen van particuliere oliemaatschappijen

als gevolg van aanhoudende juridische onzekerheid over de toekomst van hun contracten. De regering heeft inmiddels een voorstel gedaan nieuwe contractuele relaties met de buitenlandse oliemaatschappijen. Dat de olie export daalt is met name zo nadelig voor de economie omdat de import (>30% van de export) van olieproducten blijft stijgen.

Ecuador wil het aandeel duurzame energie van nu minder dan 1 % verhogen naar 8 % in 2020. Dit mede om niet langer afhankelijk te zijn van importen (er is jaarlijks een tekort van 80 MW; naar verwachting over drie jaar 240 MW). Met het oog hierop worden vooral investeringen in hydro-capaciteit voorzien, om die te vergroten van nu 43% van de nationale productie naar 86%. Daarnaast wil men voor 8% andere hernieuwbare (vooral wind- en zonne-) energie opwekken. Zo is men op dit moment bezig met planning en constructie van een aantal grote waterkrachtcentrales (15 al aanbesteed, 18 in de verschillende voorbereidende fases), m.n. Coca-Codo Sinclair (aanbestedingsprocedure geopend, begrote kosten USD 2 mrd., vermogen van 1500 MW), Toachi Pilatón (zie <http://www.hidrotoapi.com.ec>), Sopladora (begrote kosten USD 621 mln., vermogen van 312 MW) en Mazar (bijna voltooid, vermogen 160 MW). Daarnaast worden in de komende maanden 11 miniwaterkrachtcentrales gerenoveerd.

Voor wat betreft biobrandstoffen zijn alle overheidsbevoegdheden inzake de coördinatie van productie, distributie en verkoop onlangs bij het ministerie van Coördinatie van Productie neergelegd, voor een stroomlijning van de diverse plannen en programma's. De staatsolie-handelsmaatschappij Petrocomercial is begonnen met het inkopen van pijnboompittenolie voor bijmenging in brandstoffen in de regio Guayaquil. Ook de suikerrietindustrie is zich aan het voorbereiden op productie voor bio-ethanol.

Overigens maakte de minister van Industrie eind augustus bekend dat het Duitse Vautid (fabricage van metalen installaties voor industrieën als de mijnbouw, cementproductie en hydro-elektriciteitopwekking), Nestlé en een Koreaans bedrijf dat medische instrumenten maakt, gezamenlijk voor USD 250 tot 300 mln. gaan investeren in diverse productiefaciliteiten in de regio rond Guayaquil.

HANDEL

De handelsbalans van Ecuador is begin dit jaar snel verslechterd, vooral als gevolg van de gedaalde olieprijs (de olie-export was in de eerste helft van het jaar (H1) gedaald van USD 6.187,5 mln. tot USD 2.388,5 mln. een jaar eerder. De totale exportwaarde H1 bedroeg, USD 5886,5 mln., een daling van 41,8% t.o.v. een jaar eerder. Daarom heeft Quito tijdelijke vrijwaringsmaatregelen ingesteld, die vooral ten koste leken te gaan van Colombia (en Peru in mindere mate), een land waarmee ook de politieke verhoudingen niet al te best zijn. Die verhoudingen lijken nu weer aan de beterende hand na een uitspraak van de Andes gemeenschap dat importheffingen nog maar op 666 van de aanvankelijk 1346 producten mochten worden geheven, en voor beperkte duur. Het restant zal worden ingetrokken naargelang de ontwikkelingen in handelsstromen en wisselkoersen. Diverse landbouwexporten van Ecuador zijn wel gestegen, zoals bananen. Mede als gevolg van droogte in Colombia begin dit jaar waardoor bananenoogst daar tegenviel en prijzen stegen, weken internationale bananeninkopers uit naar Ecuadoraanse producenten. Ook de export van koffie, cacao en vis steeg. Die bedroeg H1 bij elkaar USD 1.172, 8 mln. Vergeleken met USD 1.019,7 mln. H1 2008. Gedaald is de export van garnalen, tonijn en hout. Verkoop van bloemen herstelde zich tegen de verwachting in en beliep H1 USD 302,2 mln., t.o.v. USD 301,3 mln. H1 2008.

ACTIVITEITENAGENDA

SEGUR2009	1/10 - 5/10	Quito, Cem-expo		http://www.cemexpo.com.ec/index.php
XI Congreso Ecuatoriano de Acuicultura & Aquaexpo	12/10 - 15/10	Quito, Centro de Convenciones Simón Bolívar en Guayaquil	tentoonstelling en congres inzake aquicultuur	
COMPU QUITO 2009	19/10 - 25/10	Quito	technologie	
SABE 2009	22/10 - 25/10	Cuenca, Centro de Exposiciones y Convenciones Mall del Río	Dranken, voedingsmiddelen en uitrusting	
Colamiq XIX (cosmetica)	25/10 - 29/10	Quito, Centro de Convenciones Simón Bolívar en Guayaquil		

PERU

MACROECONOMISCH

Macro-economische indicatoren

In het tweede kwartaal van 2009 werd een overschot van USDollar 36 mln. op de lopende rekening van de betalingsbalans geregistreerd; een positieve balans was niet meer voorgekomen sinds het laatste kwartaal van 2007. Dit resultaat is vooral te danken aan de positieve resultaten op de handelsbalans, die met een overschot van USD 1.299 mln. het hoogste scoorde sinds midden 2008.

Hoewel het BNP in het eerste kwartaal nog een groei vertoonde van 1,8%, nam dit in het tweede kwartaal af met 1,1%. De interne vraag nam af met 5,5% door lagere private investeringen, daarentegen steeg de particuliere consumptie met 1,9% in het tweede kwartaal, mede door de toename van de werkgelegenheid. De publieke bestedingen namen toe. De inflatie vertoont een dalende lijn en stond in augustus op 1,9%.

Kijkend naar bepaalde indicatoren van enkele belangrijke sectoren is de economie in dit land volgens de Peruaanse Centrale Bank (BCR) herstellende. Zo is in de afgelopen maanden een stijging van het elektriciteitsverbruik geconstateerd; de verkoop van cement kent een constante groei en er is veel dynamiek binnen de bouwsector in Peru met veel nieuwe bouwactiviteiten, hetgeen weer ten goede komt aan de werkgelegenheid.

Bron: Verschillende dagbladen, augustus 2009

De macro-economische vooruitblik (Marco Macroeconómico Multianual-MMM) over de periode 2010-2012 is afgelopen maand door het Ministerie van Economische en Financiële Zaken bijgesteld. De verwachte groei van het BNP over het hele jaar is verlaagd van 3,5% naar 2,2%. Maar, ondanks de aanpassing naar een lager groeicijfer dient in de gaten te worden gehouden dat Peru (samen met India en China) één van de weinige landen is dat dit jaar een dergelijke economische groei zal kennen. Voor 2010 is het doel een groeipercentage van 5%. Voor duurzame economische groei ziet de regering een sleutelrol weggelegd voor verdere ontwikkeling van de infrastructuur, waar de productieve activiteiten op kunnen rusten. Voorbeelden zijn de modernisering van de haven van Paita, de vliegvelden in het zuiden, investeringen in snelwegen en andere bouwactiviteiten die de logistieke kosten omlaag moeten brengen en zo de markttoegang te verbeteren. De druk op de regering om daaraan iets te doen is toegenomen met de publicatie van een rapport waaruit blijkt dat de overheidsinvesteringen nog geen veertig procent hebben bedragen van de gebudgetteerde middelen.
Bronnen: Resumen informativo Banco Central de Reserva del Perú, Marco Macroeconómico Multianual-MMM, Ministerie van Economische en Financiële Zaken augustus 2009, diverse dagbladen.

INVESTERINGEN

Microfinancieringen

De Peruaanse Kredietbank (Banco de Crédito del Perú-BCP) herwint zijn positie als leider binnen het segment van microfinancieringen door het kopen van aandelen van de (micro) kredietverleningsmaatschappij Edyficar voor US\$ 74.1 miljoen, van de in totaal 96 miljoen. De belangrijkste aandeelhouder van Edyficar is de NGO Care. Met deze investering verkrijgt BCP een marktaandeel van 20,6% binnen de micro-financieringsmarkt.

(In 2008 had Mibanco het grootste aandeel binnen deze markt, maar nu valt de Mibanco terug naar een tweede plaats met 17,9%).

Ander interessant element was het noemen van dit land als nummer 1 op een ranglijst van Wereldbankonderdeel IFC van landen met het best ontwikkeld micro-financieringsklimaat.

Bron Diario la Gestión

HANDEL

Handelsklimaat

Op de 'Doing Business 2010' lijst van de Wereldbank, is Peru gestegen van de 65e naar 56e plaats (van de in totaal 180 geëvalueerde landen). De ranking analyseert in hoeverre het land mogelijkheden biedt voor nieuwe bedrijven en hoe het handelsklimaat is voor de ontwikkeling van al bestaande bedrijven.

Voor 2010 heeft de Peruaanse overheid binnen de begroting USD 1,6 mln. beschikbaar gesteld voor de modernisering van lokale besturen en onder andere de rechterlijke macht.

Bron: El Comercio: september 2009

Invoer gebruikte motorvoertuigen

Per 1 januari 2009 is de import van gebruikte motorvoertuigen in Peru nog verder aan banden gelegd. De import van tweedehands voertuigen bestemd voor personen- of vrachtvervoer is beperkt tot voertuigen met motoren met vonkontsteking niet ouder dan 5 jaar. Voor voertuigen met dieselmotor geldt dat deze niet ouder mogen zijn dan 2 jaar, hierbij geldt bovendien dat bussen dienen te beschikken over minimaal 8 passagiersplaatsen en een minimaal

gewicht van 5 ton, voor vrachtwagens geldt een minimum gewicht van 12 ton. De import van alle andere gebruikte dieselloortuigen is geheel verboden. Voor alle toegelaten categorieën geldt een maximum kilometrage. De voorwaarden en een schematisch overzicht van de toegelaten voertuigen zijn op te vragen bij de ambassade te Lima.

Het verdient aanbeveling alleen zaken te doen met importeurs die goed op de hoogte zijn van alle importformaliteiten. Juist met motorvoertuigen treden er in de praktijk veel verdragen op bij de inklaring en worden de kosten voor het stallen van de voertuigen tijdens de afhandeling van de formaliteiten doorbelast.

Bron: HMA Lima, SUNAT, Douane: <http://www.aduanet.gob.pe/orientacAduana/index.html>

Import rundersperma in Peru, eendagskuikens

Sinds 14 juli 2009 is de import van rundersperma uit Nederland in Peru toegestaan. Senasa (de bevoegde autoriteit op dit gebied) heeft de eisen hiertoe gepubliceerd in het staatsblad El Peruano. Import geschiedt op basis van het nieuwe bindende gezondheidscertificaat. Dit certificaat met instructies is te vinden op de website van VWA

<http://www3.vwa.nl/werkwijzer/Levend/RNDSU-38%20Peru.pdf>

Een aandachtspunt is dat Senasa altijd eist dat letterlijk aan alle eisen wordt voldaan en dat van iedere verklaring duidelijk is hoe deze is aangetoond. Dit betekent in de praktijk dat bij alle bepalingen waarbij er keuzes zijn (bijvoorbeeld van tests), men wil weten welke keuze van toepassing is. Hiertoe moeten de keuzes die niet van toepassing zijn, worden doorgestreept. Indien het certificaat hier niet aan voldoet kan de partij worden teruggestuurd of vernietigd.

Over de sanitaire eisen voor het eventueel toelaten van de import van eendagskuikens uit Nederland wordt momenteel onderhandeld.

Bron: HMA Lima

Het Noorden van Peru start met druivenexport

Traditioneel liggen de druivengebieden van Peru meer in het zuiden van het land, vooral in Pisco, Ica en Cañete. Sinds 2006 plant men echter ook in het Noorden (Piura en Lambayeque). De eerste oogst van betekenis is nu van start gegaan. Tot grote verbazing van de collega's in het Zuiden verwacht men in het Noorden veel hogere opbrengsten per ha (ca 50 – 60 ton per ha.) dan in de traditionele gebieden. Vooralsnog ligt de focus op Red Globe, maar men kijkt naar andere variëteiten. Het speciale van Piura is dat men (min of meer) kan leveren wanneer de klant wil en ook druiven kan aanbieden in Europa rondom Kerst, een periode waarin er bijna geen aanbod is.

Peru exporteerde in 2000 voor een kleine USD 6 mln. aan druiven, men verwacht dit jaar op USD 100 mln. uit te komen met een aandeel van 40-50% uit het Noorden.

Bron: *El Comercio, en andere.*

Agrarische missie in Peru

In opdracht van het Ministerie van LNV heeft de NCH van 27 september tot 3 oktober een handelsmissie voor de agrarische sector naar Colombia en Peru georganiseerd. De eerste stop was Peru waar de deelnemers met een bliksembezoek van anderhalve dag veel indrukken opdeden. Zij begonnen met een informatiebijeenkomst over de agrarische sector in Peru op de Nederlandse Ambassade in Lima en vervolgens ging een ieder op stap voor individuele afspraken en bedrijfsbezoeken.

Tijdens een drukbezochte netwerkreceptie in de residentie werden veel nuttige contacten gelegd. Unaniem bleek men positief verrast over de ontwikkelingen in Peru, men trof serieuze contractpartners die open staan voor nieuwe contacten en die zich enthousiast toonden voor samenwerking en wederzijdse handel met Nederland. Een eyeopener bleek dat Peru door zijn grote geografische en klimatologische variëteit (met 84 van de 104 verschillende ecosystemen ter wereld) geschikt is voor bijna alle producten, met ook nog eens meerdere oogsten per jaar. De oogstseizoenen zijn zodanig dat Peru producten kan leveren in een interessant tussenseizoen tussen het Zuiden en het Noordelijk halfrond.

Bij de missie waren ook Jochem Porte van LNV, Egbert Hartsema, coördinator PSI van de EVD en Bert van Oudvorst, FMO aanwezig. Het PSI-programma dat subsidies geeft bij gezamenlijke investeringen van een Nederlands en lokaal bedrijf is in Peru al jaren succesvol (<http://www.evd.nl/psi>). Van FMO staat ook het FOM-instrument open voor Peru, waarbinnen financieringen kunnen worden verstrekt tegen gunstige voorwaarden aan Nederlandse lokale vestigingen of aan joint-ventures met een Nederlands meerderheidsbelang. (<http://www.fmo.nl/smartsite.dws?id=1676>).

Bron: HMA Lima

DIVERS

Makro

Op 14 juli heeft Makro haar eerste winkel in Peru (Lima) geopend van de in totaal 15 vestigingen die Makro van plan is te openen in de periode 2009-2012.

Samenwerking Wageningen en CIP, Peru

De Plant Sciences Group van Wageningen UR, Cornell University (Verenigde Staten) en het International Potato Center (CIP, Peru) hebben tijdens de Potato Europe 2009 in Emmeloord op 8 september een samenwerkingsovereenkomst getekend in de strijd tegen de aardappelziekte *Phytophthora*, die wereldwijd verantwoordelijk is voor grote oogstverliezen in de aardappelteelt. Nieuwe moleculaire technieken maken het mogelijk om genen uit wilde aardappels in te brengen in de cultuuraardappel, waardoor duurzame resistentie te realiseren is. De drie partijen gaan samenwerken om deze veelbelovende Wageningse aanpak tot een succes te brengen. Er is speciale aandacht om de resultaten van het werk ook ter beschikking te laten komen van ontwikkelingslanden.

Het Internationale Aardappel Centrum (CIP) doet onderzoek op het gebied van aardappels en andere wortel en knolgewassen uit de Andes. Via de ontwikkeling van duurzame en robuuste systemen voor de ondersteuning van landbouw en de toegang tot nieuwe kennis en technologie wil het CIP bijdragen aan armoedevermindering en voedselzekerheid.

Het hoofdkantoor is gevestigd in Lima aan de voet van de Andes, waar de oorsprong van de aardappel ligt, heeft diverse proefstations in de Andes en verricht onderzoek in meer dan 30 landen. CIP: <http://www.cipotato.org/>

Bron: CIP

Expoalimentaria

Van 9 t/m 11 september vond in Lima de Expoalimentaria plaats, een beurs op het gebied van voedsel, drank, machines, verpakkingen, met een gevarieerde mix aan deelnemers (zowel grote internationale bedrijven als kleine bedrijven), met de meeste vertegenwoordigers op het gebied van druiven, citroenen, mango's, asperges, artisjokken en olijven. De beurs was een groot succes en toont hoe Peru zich aan het positioneren is als voedingsmiddelenleverancier op het wereldtoneel.

Op uitnodiging van de Peruaanse regering was ook een aantal Nederlandse importeurs van fruit en groenten aanwezig. De Expoalimentaria gaf tevens ruimte aan Perunatura, waarin het aanbod aan biologische producten werden getoond zoals cacao, koffie en bananen en natuurlijke producten met bijzondere eigenschappen, zoals maca, sacha inchi, medicinale kruiden, camu camu etc. De export van biologische producten bedroeg in 2008 ongeveer USD 195 mln. en men verwacht voor 2009 USD 225 mln. met een jaarlijkse groei van 44%. De export van biologische producten heeft aan een decentrale ontwikkeling in het land bijgedragen en de ontwikkeling in secundaire activiteiten door investering in certificering, productiviteit, kwaliteit en toegevoegde waarde.

Bron: o.a. Promperu. Meer informatie:

http://www.siicex.gob.pe/siicex/porta15ES.asp?_page_=406.39500#anclafecha

Receptie vrouwelijke ondernemsters Yente-missie

Op 30 september ontving ambassadeur Barend van der Heijden een vijftiental Peruaanse vrouwelijke ondernemsters, die met een aantal Boliviaanse collega's van 10 tot 17 oktober een missie ondernemen naar Nederland, georganiseerd door Yente. De vrouwen hebben allen inspirerende verhalen over hun ondernemerschap en zijn zeer enthousiast over de voorgenomen reis en hun ontmoeting met vrouwelijke ondernemsters in Nederland. Zij gaan in Nederland proberen afnemers te vinden voor hun producten die variëren van kinder

derkleding, truien van alpaca wol, artisanale producten, sacha inchi-olie, dressings en tapes, producten op basis van de Andes granen quinoa en kiwicha, sieraden en zilveren voorwerpen etc. Daarnaast zien zij graag hoe in Nederland gewerkt wordt, welke technieken en machines gebruikt worden en nemen zij deel aan seminars en workshops over het verstrekken van netwerken, ontwerp, gebruik van internet etc. Deelname aan de verschillende seminars staat open voor Nederlandse deelnemers, zie

<http://www.yente.org>.

Bron: HMA Lima

ACTIVITEITENAGENDA

I Feria Internacional Energía y Ecoeficiencia 2009	5/10 - 7/10	Lima	Handelsplatform over schonere vormen van technologie, duurzame energie en efficiënt gebruik ervan en een duurzamere bouwsector.	http://www.fonamperu.org/general/feria/index.html
EXCON XIV	6/10 - 11/10	Lima	Internationale beurs over de woningmarkt, de bouw, architectuur en design.	http://www.excon.com.pe
EXPO TEXTIL	22/10 - 25/10	Lima, Jockey Plaza	Expo voor leveranciers binnen de textiel en kledingindustrie, als ook de productie van schoenen.	http://www.expotextilperu.com/
EXPO PESCA & ACUIPERU	12/11 - 14/11		Beurs visserijsector	http://www.thaiscorp.com

Foro Internacional: Nuevos Recursos para la Ampliación de la Matriz Energética del Perú	16/9 - 18/9	Lima, Auditorio de Petro- perú	Nieuwe duurzame energiebronnen voor Peru	http://www.foroenergias.pe
--	-------------------	---	--	---

[terug](#)

VENEZUELA

MACROECONOMISCH

Crisis heeft ook haar weerslag op de Venezolaanse economie

De globale financiële crisis heeft ook haar weerslag op de macro-economische situatie in Venezuela. Het land kent voor het eerst sinds jaren een daling in het BBP en de inflatie is hoog.

Het IMF verwacht in 2009 een daling van 2,2% in het BBP van Venezuela.

De centrale bank van Venezuela heeft op 20 augustus de macro-economische cijfers van het tweede kwartaal vrijgegeven en deze sluiten redelijk aan bij de verwachting van het IMF.

Volgens de centrale bank heeft Venezuela het eerste semester van 2009 een recessie gekend van 1%.

In het eerste kwartaal steeg het BBP nog met 0,5%, vergeleken met dezelfde periode in 2008, maar in het tweede kwartaal is er een daling van 2,4% geweest. Deze klap vindt plaats na 22 opeenvolgende kwartalen van economische groei en nadat de meeste landen in de wereld al voor meer dan een jaar economisch negatief zijn beïnvloed door de globale financiële recessie. Dankzij de gestegen olie-inkomsten als gevolg van de hogere olieprijs wordt verwacht dat er een herstel plaatsvindt.

De binnenlandse schuld van de staat het afgelopen semester toegenomen met 44%. Was de binnenlandse schuld van de staat aan het einde van 2008 nog USD 14 miljard, in juni 2009 bedroeg deze schuld inmiddels USD 20,4 miljard. Oorzaak is hiervan zijn de dalende olieprijsen geweest in deze periode. De staat heeft daarom geld moeten lenen van de bank om het tekort aan olie inkomsten op te vangen.

Banco Central de Venezuela, 20 augustus 2009 (www.bcv.org.ve)

Inflatie neemt af volgens de minister van Economische Zaken

Het internationaal monetair fonds (IMF) schat dat de inflatie dit jaar 36% zal zijn. De inflatie voor 2010 wordt nog hoger geschat, namelijk op 43,5%. Volgens de centrale bank van Venezuela is de gecumuleerde inflatie dit jaar tot en met augustus 15,6 procent. De inflatie zou echter langzaam afnemen. In juni was de inflatie 2,2%, in juli 2,1% en in augustus 0,4%. Minister van Economische Zaken Alí Rodríguez schat het inflatiecijfer ook lager in, namelijk op 26% voor 2009. Hij volgt hierbij de centrale bank.

Minister van Economische Zaken Alí Rodríguez

Alí Rodríguez stelt dat de inflatie langzaam afneemt gedurende het jaar. In 2008 was het inflatiecijfer voor Venezuela 30,9% en dit was het hoogste inflatie cijfer in Zuid-Amerika. Het inflatiecijfer tussen augustus 2008 en augustus 2009 is 26,7%. Het hoogtepunt van de inflatie is volgens Rodríguez achter de rug.

IMF (www.imf.org); *El Nacional*, 3 september 2009 (www.el-nacional.com);
Noticia al Dia, 25 augustus 2009 (www.noticialdia.com)

Afnemende vraag naar olie in de Verenigde Staten

Aangezien olie het belangrijkste exportproduct van Venezuela is en goed is voor meer dan 90% van de totale uitvoer van Venezuela is, heeft deze recessie ook gevolgen voor de olie-sector. Deze sector is met 4,2% gekrompen en de waarde van de olie-uitvoer is met 50,3% afgenomen vergeleken met het jaar hiervoor.

De belangrijkste handelspartner van Venezuela blijft de Verenigde Staten (VS). Volgens OPEC neemt de vraag naar olie in de VS in 2009 echter af met 4,18% in vergelijking met 2008. De verwachting voor het derde en vierde kwartaal zijn een afname van resp. 3,52% en 1,80%.

Oxford Analytica, 4 september 2009; *OPEC Monthly Oil Market Report August* (www.opec.org); *El Nacional*, 19 augustus 2009 (www.el-nacional.com)

Overige sectoren tonen ook dalende trend

De consumptie is mede a.g.v. de flink gestegen prijzen en het verminderde aanbod aan producten de afgelopen maanden sterk afgenomen. Dit betrof vooral de supermarktsector en de autoverkoop. De private sector is daarom dan ook met 4,1% gedaald. Daarentegen steeg de publieke sector met 2,7%, als gevolg van de hoge publieke uitgaven gedaan door de regering. De detailhandel is met 6,5% gedaald en de industriële sector met 8,5%.

Oxford Analytica, 4 september 2009

Toenemende werkloosheid lijkt door te zetten

Op dit moment kent Venezuela 1,1 miljoen werklozen, 8,5% van de beroepsbevolking. Het afgelopen jaar, tussen juli 2008 en juli 2009, is de werkloosheid gestegen met 200 duizend personen. Volgens het nationale instituut voor statistiek (INE) is er sprake van een stijgende trend.

El Universal, 28 augustus 2009 (www.el-universal.com)

Schaarste aan US Dollars

De huidige schaarste aan US dollars is vooral het gevolg van de sterk gedaalde exportopbrengsten. Aangezien vrijwel alle producten worden geïmporteerd werkt dit sterk inflatoir (de prijzen van veel producten is afgelopen maanden verdubbeld). Ook maakt het Venezuela minder aantrekkelijk voor investeringen.

Veel bedrijven kunnen niet meer zoals voorheen tegen de vastgestelde koers van 2,15 Bolívares voor elke US Dollar wisselen (dit is nu voorbehouden aan de invoer van basisproducten en geneesmiddelen) en zijn gedwongen om gebruik te maken van de (vrije) parallelle valutamarkt (daar betaalt men nu meer dan 6 Bolívares voor elke US Dollar). Door de hogere opbrengsten als gevolg van de stijging van de olieprijs zal het aantal beschikbare dollars toenemen, zodat meer producten voor de aantrekkelijker officiële koers kunnen worden ingevoerd.

Ministro del Poder Popular para Economía y Finanzas (www.mf.gov.ve); *El Universal*, 26 augustus 2009 (www.el-universal.com)

INVESTERINGEN

Veiling exploitatie Carabobo olievelden opgeschort

De beslissing wie een bijzonder aantrekkelijk olieveld in de Orinoco-gordel mag gaan ontwikkelen is wederom uitgesteld. Op het ogenblik dingen nog 19 bedrijven, waaronder Shell naar deze tender. De oliereserves in dit gebied worden geschat op meer dan 200 miljard vaten en vormen daarmee één van de grootste oliereserves ter wereld.

Rafael Ramirez, Minister van Energie en Olie en tevens president van PDVSA, heeft aangegeven dat de veiling nu afgerond dient te worden in het eerste kwartaal van 2010.

Energy Business Review, 11 augustus 2009 (www.energy-business-review.com)

HANDEL

Handelswijzer Venezuela 2009: kansen voor Nederlandse ondernemers

Sinds het verschijnen van de *Handelswijzer Venezuela* in 2007, heeft de Venezolaanse overheid de regelgeving betreffende buitenlandse investeringen, import en export, deviezencontrole en eigendomsrecht ingrijpend gewijzigd. De Nederlandse Ambassade te Caracas heeft de *Handelswijzer* dan ook grondig herzien.

In de nieuwste editie worden niet alleen worden de bovenstaande veranderingen besproken, ook zijn recente marktverkenningen toegevoegd en wordt uitgebreid aandacht besteed aan subsidies en projectfinanciering voor bedrijven. Venezuela blijft immers een

interessant land voor Nederlandse ondernemers: de Venezolaanse overheid stimuleert investeringen in sectoren zoals landbouw en toerisme door middel van belastingkortingen en goedkope kredietverlening. Daarnaast investeert de huidige regering in grootschalige (infrastructurele) projecten en is een grote afnemer van voedingsmiddelen tegen *premium prices*. Het betreden van de Venezolaanse markt biedt echter bepaalde uitdagingen die te maken hebben met de specifieke economische, politieke en juridische context van het land. Daarom biedt de *Handelswijzer Venezuela 2009* uitgebreide informatie over de Venezolaanse economie, politiek, (nieuwe) wetgeving betreffende ondernemerschap en meer praktische informatie over het zaken doen in Venezuela.

Men kan de *Handelswijzer* downloaden van de website van de Nederlandse Ambassade te Caracas: www.mfa.nl/car.

Zaken doen in Venezuela niet gemakkelijk

Zaken doen in Venezuela gaat niet gemakkelijk volgens het jaarlijkse rapport 'Doing Business' van de Wereldbank. Op de lijst van landen waar het meest gemakkelijk zaken doen is, neemt Venezuela dit jaar plaats 177 in op een totaal van 183.

Grote problemen in Venezuela zijn het inhuren van werknemers, het krijgen van krediet, de bescherming van investeerders en het betalen van belastingen.

Doing Business Report 2010 (www.doingbusiness.org)

ACTIVITEITENAGENDA

20th Latin America Petroleum Show	13/10 - 15/10	Maracaibo	Het jaarlijkse internationale evenement voor de olie- en gasindustrie in Venezuela. Één van de belangrijkste energie beurzen ter wereld	http://www.oilonline.com/events/laps-latin-american-petroleum-show/
--	---------------------	-----------	---	---

[terug](#)